

JANUARO - APRILO 1983. N° 267

ISSN 0048 3489

Ca dokumento esas enretigata da Ronald Bijtenhoorn
www.bijtenhoorn.nl

PROGRESO

Progreso fondesis da Profesoro Louis Couturat.
Collège de France, en 1908. Ol konsakresas a la
propago, a la libera diskuto ed a la konstanta
perfektigo di la Linguo Internaciona. Progreso
editesas kom la oficala organo di la

UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA
IDO

UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA

Del 1-a januaro 1982 sro Franz Regnier agas kom Administranto Financala dil Uniono e responsa la recevo e kontado di abon-pagi.

Membro-kontributo yarala, od abono a Progreso sen membreso dil Uniono, esas: 20 suisa franki*, pagenda a Landal Reprezentero o direkte a : Uniono por la Linguo Internaciona Ido, 12, rue du Cherbois - 6001 Marcinelle, Belgia. Abonpagi povas esar pagata aden la konto dil Uniono: G.G.E.R. (Caisse Générale d'Épargne et de Retraite) Konto-numero 001-1329220-08 en 6001 Marcinelle, Belgia.

LANDAL REPREZENTERI

- Andora:** Robert Castello, Ido-Konsul-Servo, carrer Alzinaret 2, 1°, 2^a, *Andorra-la-Vella* (Pyr.)
- Anglia:** Tom Lang (redaktero di *Ido-Letro* e kaserio ILSGB), 2 Bentham Way, Staincross, *Barnsley*, South Yorkshire, S75 5QA
Niklas ApGlyn, 135 Keppoch Street, *Caerdydd/Cardiff*. Sir De Morgannwg, Wals CF; 3JU (libri)
- Belgia:** Jacques Bol, 80 chaussée des Gaulois, *1300 Wavre*,
Check-Nr. 000-0748184-23
- Francia:** Roger Moureaux, prof., F-39320 *St-Julien-sur-Suran* (Jura),
postchek-konto 32683-N Dijon
- GDR:** Günter Anton, Bahnhofstraße 5, DDR 4371 *Elsnigk* (Köthen)
- Germania:** Alfred Neussner, Rönnebergstraße 15, *1 Berlin 41*
- Hispania:** José Garcia, c/o Ingeniero Joaquin Benlloch 71-13a,
Valencia 26
- Japonia:** Sato Kozi, Yanagidani-machi 14-27, *Nagasaki-Shi*, 852
- Nederlando:** W.J. Visser, Jukwerderweg 17, 9901 *GL Appingedam NL*
- Oceania:** Larch T. Brade, Solomon's Pool, *Kurrajong*, NSW 2758,
Australia
- Sri Lanka:** Ronald C. Peries, 4, Sri Vijaya Road, *Colombo 6, Sri Lanka*
- Suedia:** Axel Rylander, Olshammarsgatan, (58 S 12448 *Bandhagen*
Kerstin Akerlund, Klippgatan, 1 - S 95154 *Luleå*
- Suisia:** Cl. Kreiss-Schneeberger, 57, avenue de Champel,
1206 Genève (Suisia)
- USA:** Richard Earnhart, 405 Fry, *Denton TX, 76201 USA*
- USSR:** Boris Marecek, Per Jukovskogo 20, USSR CCCP 72011
Frunze 11

**Notez:* Pro la fluktuado dil Kurso en diversa landi, ni invitas abonanti pagar od 20 suisa franki o la equivalento segun la tatempa diala kurso.

MEMBRO-KONTRIBUTI

Sro Franz Regnier agas kom Administranto Financa-
la dil Uniono e responsas la recevo e kontado di
abonpagi.

Membro-kontributo yarala, od abono a Progreso sen
membreso dil Uniono, esas 20 *suisa franki** de 1-a ja-
nuaro 1983. Pagi povas esar sendata od a Landal Re-
prezentero od direte a:

Uniono por la Linguo Internaciona Ido
12, rue du Cherbois - 6001 Marcinelle, Belgia

Abonpagi povas esar pagata aden la konto dil Unio-
no:

C.G.E.R. Caisse Générale d'Epargne et de Retraite),
Konto-numero 001-1329220-08 en 6001 Marcinelle,
Belgia.

*Notez: Pro la fluktuado dil kurso en diversa landi, ni
invitas abonanti pagar od 20 *suisa franki* o la equiva-
lanto segun la tatempa diala kurso.

IDO-KONFERO EN YORK, ANGLIA

30. julio - 4. agosto 1983

York esas un ek la urbi maxim bela di Anglia.
Esas dezirinda rezervigar plasi tam frue kam possible.

RAPORTO DAL SEKRETARIO ADMINISTRANTA DIL U.L.I.

En recenta monati la Direktanta Komitato devis koncentrar atenco pri important aferi, precipue financa. Nia Administranto Financa exploris sorgoze la nuna financa stando dil Unio, e trovis ke la revenui ne esas suficanta por garantiar pago dil omna spensi dil Unio, qui esas precipue la spensi por PROGRESO. La funcioneri interkonsultis, e decidis agar quale sequas:

(a) Transferar la imprimo di PROGRESO de Suisia (ube la suisa franko havas alta valoro) a Belgia, ube nia revuo povas esar imprimata notinde plu chipe kam en Suisia.

(b) Augmentar la yar-abono ad U.L.I. (od a PROGRESO sen membreso di U.L.I.) de 15 til 20 suisa franki, od equivalento en altra moneti segun la diala kurso.

(c) Durar invitar membri di U.L.I. ofrar extra financa helpo per divenar MECENI DI PROGRESO. Tala helpo esas urjante bezonata : nombro de membri ja sendis extra pagi mecenala, e ni esperas ke multa altri ofros tala susteno anke.

Ca numero esas fakte la unesma imprimita en Belgia. Ni esas tre dankema a nia belga amiki Jacques Bol e Franz Regnier, qui facis multa labori organizala por efikigar la transfero. Pluse, me sendis danko-letro a nia imprimisto en Suisia, Sioro Kleiner, qua servis ni tante bone dum longa yari.

La Direktanta Komitato regretas la neceseso augmentar la yar-abono del 1-a januaro 1983, desfortunoze ni havas nul alternativo, por sekurigar la futuro di PROGRESO. Ni sendas multa exempleri gratuite ad Universitati, biblioteki e c. et ad Idisti en landi ube la sendo di pekunio exterlande esas legale interdiktita. La mecen helpas ni pagar ta kusti.

Do, fine, -- voluntez abonar nun a PROGRESO 1983 (se ne ja facita), sendante la abonpago od a la Landal Reprerzentero od a la central konto di U.L.I. - videz la unesma interna blua kovrilo por detali. E, se vu deziras vidar la duro e plu vasta difuzo di PROGRESO, voluntez adjuntar Meceno-pago segun vua burso. Pre-danko!

TOM LANG
Sekretario Administranta

LA KONFEREYO

Nia konferoyo en 1983 esos la moderna e komfortoza Universitato di York qua situesas an, en e super bela lago, e verda terenajo.

La vizitindaji di York

1. La granda chefa kirko kun olua famoza muzeo di kolorizita vitro, e.c.;
2. La multa altra bela e historiala kirki;
3. Arkeologia restaji dil Romana e Vikinga epoki;
4. La mez-epoka stradi e gildo-lojii;
5. La eleganta domi dil George-ala epoko;
6. La mond-famoza Kastelo-Muzeo (Castle Museum) kun olua faciniva rikonstruktita stradi;
7. La Muzeo di York-komito (Yorkshire Museum);
8. La Nacionala Fervoyala Muzeo (Videz la anciena lokomotivi, e.c.);
9. La Arto-Galerio Urbala;
10. La vidindaji del mez-epoka muri dil urbo;
11. La moderna atraktiva butiki;
12. La teatro, cinemo, e kaval-kurseyo.

Exter la urbo

1. Rurala domegi;
2. Historiala restaji;
3. Marbordala urbi e pesko-vilaji;
4. La Erikeyi di Nord-Yorkia (North York Moors) e la Nacionala Parki dil York-komtiana Vali (Yorkshire Dales National Parks) - Amba bona por promeni e promenegi!

Ido-kursi

Ni ofras specala Ido-kursi por ti qui deziras lernar o plubonigar lia savo di Ido.

Kusti

Chambro kun fru-dejuneto, po nokto	£11.00
Dejeno dimezala	3.00
Dineo vesperala	3.25

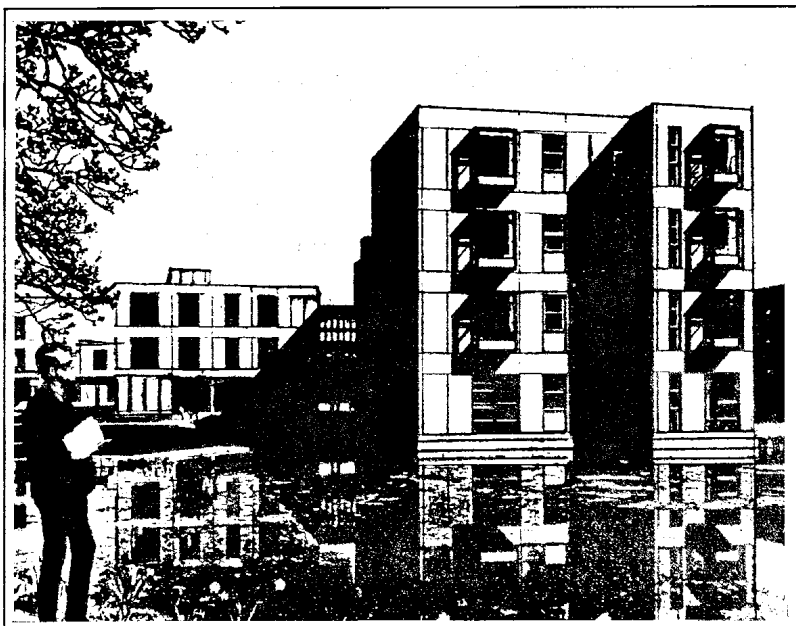
(Un konfero-pago de £6.00)

N.B. *Pro ekskursi e.c. on ne prenos omna repasti omnadie en la universitato.*

On esos libera ne prenar (e do ne pagar) dejuno o dineo se on anoncos lo en bona tempo.

VEJETARALA REPASTI HAVEBLA.

La konfero-pago pagos omna oficala ekskursi.

Rezervez vua plaso! SUSKRIPTEZ NUN al Konfero di 1983!

SENDEZ £6 nun al: International Language Society of Great Britain, 2 Bentham Way, Staincross, Barnsley, South Yorkshire, S75 5Q A, Granda Britania. (Giro-konto: 632 2255)

NE OBLIVIEZ LA DATI : 30ma Julio - 4ma agosto 1983.

IDO-KONFERO DI YORK - ANUNCILO

NOMO: _____

ADRESO: _____

TELEFONO: _____

ARIVO-DATO: _____

DEPARTO-DATO: _____

(N.B.) Voluntez informar ni se vu preferus arivar plu frue o departar plu tarde kam la oficala dati).

NOMBRO DE CHAMBRI: _____ (Chambri por 2 homi ne pluse esas havebla).

SPECALA REPASTI: _____

SPECALA BEZONI: _____

IDO-KURSI

Me probable asistos / ne asistos Ido-kurso.

Voluntez indikar vua nivelo. Vu darfas chanjar grupo.

GRUPO 1 (komencanti):

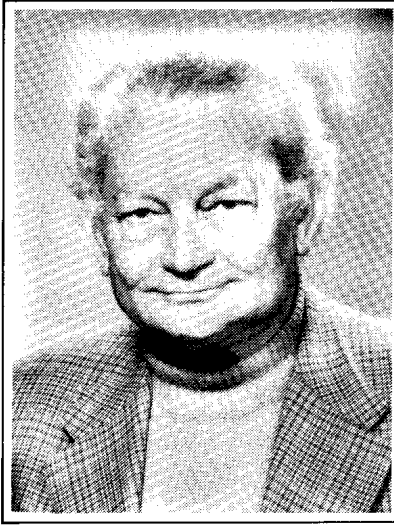
GRUPO 2 (ne-experti):

PROGRAMO

La programo inkluzas bona mixuro de viziti, distrakti, laborala kunveni, e libera tempo. (Videz IDO-VIVO 2/83 por plena programo).

KONFERO-PAGO

Ni bezonas £6 por exkursi edc. Frua pre-sendo helpus ni kun la aranji.

LOUIS PASCAU

Kun profunda tristeso ni ricevus la informo pri la morto de nia long-yara amiko ed Ido-poeto Louis Pascau.

Naskinta ye la 17a de marto 1913 en La Croisic, mikra peskportuo, li mortis ye la 28a de januaro 1983 en Saint-Nazaire ed enterigesis ye la 30a en sia urbo naskala.

Tragediala perdo por ni omna. Louis Pascau esis pacifisto konvinkita, poeto valoroza, kompatema por la febli e la defavorati (animali inkluzite), afabla, taktoza e tre modesta. Li esis membro de la Konsilantaro administranta la Universitato Populala til yaro 1981, ye qua dato li demisionis pro motivi sanesala.

Ni konocis Louis Pascau danke la revuo «Idées pour tous», en olqua li skribis artikli maxim interesiva ed utila. Me admiris ne nur lua stilo, ma anke (kande diskuto o kontroverso esis eventebla) quale li savis prizentari sia ideojn ne akre, ne polemikale, ma proponi ili amikale, sugestari sen insistari, pacigar e kalmigar, (anke pri ti, li esas ne-replasebla). En «Idées pour tous» aperis artikli pri Ido, de J.L. Tesseyre e de Georges Moureaux, anke artikli pri Esperanto. Numero speciala pri Ido edita-

sis. Ni interkorespondis. Louis rezolvis lernar Ido, to quon il facis kun rapideso astoniva. Lu judikis ke Idolinguo esas moyeno maxim efikiva por la interkompreno ed amikeso dil populi. Lu balde divenis un ek la Idisti maxim kompetenta. Per sua multa artikili en Progreso ed altra revui Idista, per sua korespondado sempre interesiva per Ido, lu efikis multe por la propagado e la uzo di nia linguo.

Sempre lu esis pronta responder e konsilar, saje e modeste, sive pri questioni linguala, sive pri la selekto di texti, sive pri ago-maniero maxim bona, irga domene, Lu organizabis la Ido-Konfero sucesoza en Saint-Nazaire en 1976, e lu partoprenis la omna Ido-Konferi.

Dum recenta yari, lu sufris multe, ma rare plendis e sempre retenis sua gaya humoro. Lua desaparado esas perdo imensa por la pacifisti, por la Idisti e por lua multa amiki.

Ni sincere kondolas lua vidvino Jacqueline e lua filiino Geneviève.

R.M.

P.S. Ni riproduktas la paragrafo sequanta, ek la broshuro «*Modern Ido-poeti*» (Editoro Hans Dubois, Bellinzona 1981, p. 29 di la komentaro da Dro Tazio Carlevaro : «Prelasta en ca florilegio, tamen nur nam il ipse deziris lo, esas l'altra magna homo dil hodiala Ido-literaturo : Louis Pascau. Il esas fekunda, humuroza autoro di kurta prozala skisuri, noveleti, quin il cizelas delikate, per linguo vivaca. Il multe tradukis del franca klasika literaturo. Lua verki aparis precipue en «Progreso» ed en «Ido-Letro». Lua poemi povas esar lirika instanti, ma plu ofte il montras su en reflekti en spontana inspiruri, ed anke en valoroza, nam humuroza moralfilozofiala verketi, kun imaji aludiva. Il es anke bona konocanto dil diversa sistemi metrika ed il studiis trovar maxim apta transpozio por ta skopo anke a Ido. Regretinde lua verki es tro dispersita en revui e revueti. Segun me il meritas tota volumo kun kolekturo kompleta de sua verki.»

La insidio dil vorti : «Vorto male definita o male komprenita esas plu danjeroza kam skalpelo brechizita».

NIA AMIKO LOUIS PASCAU

Un ek la eventoj qua importis multe en la vivo de Louis Pascau esis lia seĝo en la lando Ghana (lore nomizita Gold Coast, Oro Rivo) ube li laboris en Kontoro komercala dil urbo Accra. Se la «Oro Rivo» ne igis li akiri riĉesojn, ol multe riĉigis li vivo per memorajoj kaj amikoj ad Afrikanojn kaj al la lando, de la qua li admiris la pejzaĝojn. Li sempre retenis - pro la kvaloj de spontaneco kaj de vivo-ĝojo dil popolo Ghana-ano - entuziasmo quon li plu-vastigis ad aliajn habitantojn de la granda kontinento Afrika. Kande dum sia kapteso konseque milito, li koakte esis en Sudeta Germanio, kun vintraj severoj, li pensis pri la suno kaj la klimato de Accra kaj al la kustumoj de la lando. Forsan, mem, la bruska ŝanĝo klimata domajis li sana.

Lia retroveno ad Francio, li laboris che la Administrantaro Financa de la Stato, kie li esis defendis energioze kaj skrupuloze dil juroj de la Stato, kontraŭ la atakoj kontraŭ la domeno publika, je epoko kande la aferistoj pri imobilo-konstruktado esforcis konstruigi ekcesive, proksime de la litoroj francaj, precipe la «Azuro Rivo» (o Riviera), kaj ankaŭ la litoroj westalaj, kaj en multaj regionoj internaj. Mariajito, kaj patrolo de filiino Geneviève, li habitis en la departemento Mayenne, kaj poste li habitis definitive la urbo Saint-Nazaire.

Li tre interesis sin pri vivo lokala kaj pri la laboristoj, tamen la laboristoj dil konstruktado navala, kaj la kamparanoj kaj la peskistoj marala. Li plej rolo importis en la movadojn idista kaj pacala, en la Universitato Populala kaj en la medio literaturala, tamen li esis membro dil jurio poeziala por granti premiojn al la konkurstantoj plej bonaj, ek Francio tuta. Li esis aŭtoro de artikoloj por Progreso, li kun-laboris kun Andreas Juste kaj imprimis broŝuron proza je la memoro de sia patro (che Marcel Sonnet, ĵurnalistoj en Mayenne-departemento, je 1957), titolita «Morto, tu tacez!». Ol esas klamo pro revolto kaj chagreno, skribita dum kvar noktoj sen-dorma, ekspresante sian filialan devoteco kaj sian doloron kontraŭ la morto eventita por la domo familiala. Lia kvalo prima de Louis esis lia sentimentalismo, lia fakultato simpatie sentar varme to omnia qua esis tristiganta kaj kruela, mem se li koncernis faktojn foraj kaj antikvaj. Li lektis, li skribis, li esis tele-

viziono-spektanto atencoza. Kande videsis sur la mikra skrinko la naraco historiala pri la «Reji Malediktata», lu reaktis kontre la krueleco di ca epoko; lor la polemiko recenta okazo la emisio literaturala «Apostrophes» (interpeli), lu aceptis kontente la arbitro diskreta dil prezidanto Mitterand qua klozis elegante la disputo per deklaras «Me prizas la emisuro 'Interpeli' da Bernard Pivot».

Louis Pascau (pronuncez: Lui Pasko) mortis ye sama evo kam sua patrulo, e pro morbo kelke simila. Quar dii antee, lu presentis sua morto en letro skribita ad Robin Self qua venabis sejnorar dum un semano en Saint-Nazaire, ye oktobro 1982, e qua subisis auto-acidentu kun sua familio lor sua retroveno ad Anglia. Lu ipsa (Robin Self) e sua matro esis vundita e sua patro esis mortigita. Ilca, kelka yari antee ofrabis a gesiori Pascau poemo famoza kaligrafita da su ipsa, to quo igis a li plezuro granda. Louis prizis la omna bela kozi, e lu esforcis atraktar la yuni en la Idistaro. Pro ke, ultre lua altra qualesi, lu esis humuroza e modesta, ni citez uli ek lua repliki. Ad amiko qua dicis a lu: «Tu venez al proxima Ido-Renkontro kun tua filiino e tua bo-filiulo, nam ni bezonas yuni por furnisar la remplaso», lu respondis: «Ka vere tu vidis filiini qui sequas la omna konsili di sua patri?». Pos konfero favore Idolinguo koram liceanini, lu konkluzis koram kelka amiki: «Necesan esus seduktero plu yuna kam me por konvinkar ca yunini».

Ye ula epoko, lu interesis su pri grafologio e lu studiis ol serioze. Skribinte a korespondanto «Me exploras tua skriburo, ol revelas exakte tua karaktero, tala quala me konocas ol!». La korespondanto questionis: «Quon tu vidas kom traiti importoza en mea skriburo?». Subtile, por ne tro detaligar, la grafologiisto respondis: «Ton me ne dicos, nam tua modesteso tro sufrus de lo».

Sro Eugène Philippe, qua korespondis longatempe kun Louis esis tre chagrenigita da la savo di lua morto. La omna partoprenanti dil Ido-Renkontro en Saint-Nazaire memoras la festino en Le Croisic (pronuncez: kruazik), (Louis esis croisicana), la acepto en la urbodomo di Saint-Nazaire, da la municipo, la kanteraro qua venis kantar speciale por la Idisti en la Salono di Quincy e la vesper-festo en la krespiferio bretona.

Gesiori Pascau tre prizis la vesperfesti kantala Idista. Du ek la maxim sucesinta, segun li, esis olti di Suedia e di Namur (Belgia).

Ye Trollhättan, li esis frua per kelka dii. Li povis spektar la aperto vidinda di la aquo-reteniva shibri dil fabrikerio hidroelektrala, exemplo dil richeso sueda pri «min-karbono blanka».

Por finar, yen anekdoto : Ante la Ido-renkontro en Saint-Nazaire, dum balno, Louis falis sur rokaji; de to rezultis «handikapo» por duktar la kongresanti lor la vizito dil urbo; lu komisis por ca tasko sua amiko esperantisto Le Romancer, qua exekutis to perfekte; bela exemplo di solidareso interlinguistala!

Se Louis esis idisto fervoroza, lu esis anke defenserero dil stilo-korekteso, dil ortografio e dil sintaxo di franca linguo; lu plendis multe pro la manko nuna di docado e pro la fushado koncianta o ne-koncianta per brodkasto e televiziono.

Pri teatro, lu demandis plu granda exakteso a la teksti e lu dicitis: «Ti, qui pretendas despolvizar la teksti esas plu vere falsigero kam despolvizeri».

Ni adjuntez ke lu havis du granda qualesi, nun rara: sentimento sociala vera e toleremeso.

En la domeno profesionala lu havis vasta instruktoso yurala e lu uzis stenografio, tre utila lor sua inquesti por la Administrero dil domeni Statala; dum sua sejourno en Afrika, lu aquirabis tre bona savo dil Ghana-linguo e dil angla linguo.

J.P. e A.G.
Trad. da R.M.

TRAURI

Du tristiganta informi : Siorino Frieda Linde, spozino di nia amiko Kurt Linde mortis yel 31-a decembro 1982, evante 71 yari. Kurt e Frieda asistis reguloze nia internaciona Ido-Konferi.

La patro di Robin Self mortis en auto-acidento ye la 6-a decembro 1982. Robin ipsa e sua matro sufris vunduri. (Segun Ido-Vivo 1/83)

PROFESORO LOUIS ROUGIER
MAGNA FILOZOFO E LOGIKISTO
PREZIDANTO HONORUMA
DIL SOCIETO IDISTA FRANCA

PROFESORO LOUIS ROUGIER

(Prezidanto honoruma dil Societo Idista Franca)

Profesoro Louis Rougier, magna filozofa e logikisto franca, naskis en la urbo Lyon ye 10. aprilo 1889, e mortis en Paris ye 14. oktobro 1982.

Georges Moureaux esis un ek lua dicipuli, Kande G.M. asumis la aparo dil revuo «La Langue Internationale» (Organo oficiala dil Societo Idista Franca), Louis Rougier honorizis ni per voluntar esas Prezidento honoruma di ca Societo.

Lu havis longa, laboroza e serena vivo. Persono qua bone konocis lu dicas: lua religio esis facar lo bona ed evitar lo mala. E lu edjuntas; se existus multa homi quale ilu, nia socio esus plu bona e la homaro nuna esus min lamentinda!

La verkaro di Louis Rougier esas tre granda ed importoza, precipue en la domeni: teorio dil konoco, logiko, filozofio ciencala ed historio dil scienci, historio di filozofio e dil religioni, cienco ed ekonomiko politikala. Lu esis membro di pasable multa instuti e societi sciencoza. Lu komisisis plurfoye por importoza misioni exterlanda (en USSR, 1932; en Europa centrala, 1934; en Anglia, 1940). Lu facis kursi e konferi, ne nur en Francia, ma anke exterlanda, ye Roma, Wien, Praha, Berlin, Genève, Cairo, New York, Montreal, Quebec, Mexico.

Plura ekstraktaji ek lua libri maxim recenta insertesis en Progreso. Ni publisos plusa detali en numero sequanta di Progreso.

OMNO EN UN VORTO

Ula jurnalisto questionis la akademiano André Siegfried: «Maestro, per un vorto, quo karakterizas maxim bone nia epoko?»

E la maestro respondis: «Mentio».

Ek «Lumières dans la Nuit» (Lumaji en nokto), n° 215-216, mayo-junio 1982, p.10. (Revuo pri la Misterioza Objekti Cielala). F-43400 Le Chambon-sur-Lignon (Francia).

QUALA ESAS VIA OPINIONO ?

Me volas partoprenar la opiniono kun vi, kara samideani, pri tala problemo, vere, kustumo:

Me vidas, ke til nun che vi uzas vorto «damzelo» por homini nemariajita ye evo omna. Mem evoza! Ta kustumo, mea opinione, es anciena ed en nia tempo moderna tote ne bezonesas. Pri homuli ya tale ne dicesas? Do - pro quo difero?

Ka ni esas mariajita o ne, to es nur nia kozo, ton savas ni e nia proxima amiki. Ma pro quo ton devas acentesar sempre? Singla homino havas sua eventiva viva e kauzo pri tala od altra. Singla homino havas sua amoro ed amiki dum vivo, mariajita o ne, segun cirkonstanci. Se damo ne ja yuna, tote superflua esas nomar elu «damzelo».

Me ne savas, ka tala formo uzesas omnube en Europa. Che ni, en nia Sovet-lando, ja longe tale me dicas, se nur jokante. Frue anke ni tale parolis e kustumis. Tamen, anke lor me ipsa sempre sentis displezuro, se devis nomar damo plu evoza kam me, kom damzelo. Precipue, kande me, tre yuna, standis siorino, me sentis me quaze kulpoza, dicante ad altri - damzelo.

Forsan lo semblas a vi stranja, mem ne posibla, nam vi kustumis. Ma pensez - pro quo sortar homini segun elia stando familiala? Se, kaze, bezonesas acentizar, ke homino es yuna, on povas altra maniere, ex. - yunino. Ma, ne sempre memorigar, skribe e parole, singla-die konversante, ke yen ta damo es siorino, ta damzelo! E lo eventas ye nomo di politeso! Ka to esas jentila?

Mea propozo - ne devas diferar, same kam homuli - esez sioruli e siorini. Segun singla linguo nacionala. Lasta tempe me remarkis ke anke en «Progreso» vice vorto «damzelo» uzas «siorino», ma nur tempope.

Samideani, se vi konsentas mea opiniono, forsan vi povus, volus skribar a via jurnalaro, ne nur idista.

Influez, ke eventus ca, ja longe necesa, chanjo.

Mirdza Klava
Riga januaro 1983

TESTAMENTO

(Legendo)

Ica afero eventis longa-tempe ante nun, lor carido di «Grandega Mogol», la rejio di qua karakterizesis per multa pompozaji. Ulfoye a valoroza palaco di Grandega Mogol advenis tri princi de fora lando. Kande ili esis admisita koram okuli di imperiestro di Universo (lore tale esis la titulo di ica potenta suvereno), la seniora princo pregis permiso parolar e dicis tale:

-Ho, sinioro di siniori, tu, koram qua tremas sublunajo, tua oreli atencez nia tristeso! Nia patro amata, sinioro di Alta Regiono, super qua glit-flugas nubi (esez benedikata memoro ilua) voluntis abandonir ica mondo mizerosa e lasis a ni richa heredajo. Ma en nia landi ne existas homo, qua helpus ni dividor ca richeso, tale ke la volo di nia patro amata, quale postulas kustumi en nia lando, esez exekutata vorto segun vorto (segun la litero), e dividor tale, por ke homi ne ridez pri ni.

Imperiestro dil Universo questionis princi quala do esas la heredajo. Seniora carido respondis ke la plu desfacila parto dil heredajo kontenas sepadek-e-sep elefanti, fiereso ed amajo di lia belega patrolando, super qua glit-flugas nubi.

-Patro nia, esez benedikata memoro ilua, imperis, por ke seniora filiulo posedez un triima parto de omna elefanti, meza filiulo un sisimo di fortega bruti, e la maxim yuna un dekeduima parto. Ma nula homo en nia lando povas solvar ica stranja impero. Do, por prenor de sepadek-e-sep elefanti un trimo, on devus prenor duadek-e-kin ed du triimi di elefanto. Ma ya vivoza ca belega e fortega animalo es ne posibla separar. Pri buchita korpi en testamento es nulo dicita.

On devas dicar, ke ul alt-ranga persono de kortani dil Granda Mogol, stancanta apud trono, komencis subite shamoze turnir su flanke. Ca-instante, puerulo qua tenis forpulsilo ek plumi di pavono super la kapo dil imperiestro, timante ke ta severa suvereno imperos subite separar irga parto dil korpo di singla gasto, por plu rapide solvar ca desfacila tasko, pregis yuro parolar.

Ilu dicis tala : «Se la Imperiestro dil Universo voluntus donar a me, por tempo du semani, kinadek-e-kin cara asni, me pardi-vidos la heredajo inter la tri frati sen ofenso e retrovenos kun kinadek-e-kin asni.

Grandega Mogol regardis puerulo e, kom signo di sua konkordo, abasis sua palperbi.

Tale, la tenanto dil cara forpulsilo venis kun kinadek-e-kin asni a fora lando, super qua glit-flugas nubi. Il pozis sur granda placo unesma range sepadek-e-sep elefanti qui esis kauzo di ca senexempla perturbo di menti en ca fora lando. Pose, il plasigis la kinadek-e-kin carala asni qui arivis kun il. Elefanti stacis sinistre, asni dextre.

-Yen -ilu dicis - ibe esas koram vi cent-e-triadek-e-du belega animala. Un triimo de oli kontenas quaradek-e-quar. Oli venas a seniora princo. Quik duktisti kun ca elefanti foriris. Lore la puero dicis ' - Un sisima parto di cent e triadek-e-du animala esas duadek-e-du, ed olin posedez la meza princo. E duadek-e-du elefanti foriris de la placo.

-«Ma por la maxim yuna carido apartenas nur un dekeduima parto dil animala e to esas dek-e-un», decidis la puerulo. E la lasta elefanti foriris de la placo.

- «Nun», dicis la mikra sajulo, «omni vidas, ke hike restas nur kinadek-e-kin asni. Oli forirez kun me, nam me opinionas, ke asnin, en via lando, sen oli, esas ja pasabla quanto.

Ek rusa tradukis libere (ne vortope)
Boris Glzman

LETRO DI Dro ALICJA SAKAGUCHI

Tre estimata sioro Moureaux!

Me tre deziras dankar vu pro la aparo en «Progreso» di la anonco relate la laboro pri mea interlinguistikala verkajo. Inertempe, kelka personi ek Anglia, Belgia e Suedia anuncis su kom pronta helpar. Specale valorozan esas por me; omna-speca informo-materialo pri Ido.

Espereble venonta-yare me povos partoprenar la Ido-Kongreso.

Kun multa saluti

Alicja Sakaguchi

Dro Alicja Sakaguchi, Lehrbeauftragte
im Fachbereich Sprach- und Literaturwissenschaften
Universität Paderborn, Postfach 1621,
D-4790 Paderborn, FR Germania

REVUI

Ido-Letro 3/82. Anuncio pri la Ido-Konfero en York - Abon-pago por Ido-Vivo e membri de ILSGB £2.00; sen membro de ILSGB £1.50; ULI/Progreso £4.20; Komuniki £1.00 (minimumo); Amiko £2.40 (= 10 DM). Kasero di ILSGB: Tom Lang, 2 Bentham Way, Staincross, Barnsley, South Yorkshire, S75 5 QA, Anglia. Giro-konto dil societo: n° 632 2255 - Yarala kunveno dil ILSGB, 25a sept. 82. Elektosis: Prezidero Dro W.J. Bolt; Sekretario e direktoro dil Ido-librerio Nik ApGlyn; Kasero Tom Lang; Sekretario reklamala David Weston; Redakteri Tom Lang e Nik ApGlyn; Membri dil Komitato: Donald Gasper, Robert Carnaghan, Robin Self, Geoff Woodall; Konto-Kontrolero Robert Carnaghan - Decidi facita: fabrikigar nova Ido-klishuri ed Ido-insigni - Letri ricevita da : Günter Anton, Erich Elze, prof. Ruy Rabelo Mariano.

Ido-Vivo 1/83. Homajo di Dro Bolt a Louis Pascau - Ido-Konfero di York - Pri Ido-kansoni, Civitani di Mondo, da Lui Pasko - Letro-buxo: multa letri ricevita - Du interesiva enigmati, da E. Scholz - La exter-terano, da G.O. Rix - Quale sorgar vua hundo, da Frank Bassett - Por propagado, da Lui Pasko - Poemi, da Heidi Neussner - Krucvorti, ec.

Suisa Ido Buletino, januaro 1983, Numero kulturala specala, redaktita da Dro Tazio Carlevaro - Tre interesiva artikli da Tazio Carlevaro pri Louis Couturat; pacifisto e patrioto, e pri lua korespondado kun Bertrand Russel; ed Etimologio dil Ido - vorti - Nia Letona samideani; Valdis Sprogis, da Mirdza Klava-Sprogis.

La SIB esas la organo oficala dil Suisa Uniono por la Linguo Internaciona (Ido). La Redaktero esas Emma Louise Bosshard, Badenerstr. 725, CH-8048 Zürich, Suisia.

Komuniki n° 4, decembro 1982. Redaktero Axel Rylander - Ido-Konfero en York - Voyajo ne-ordinara, da David Weston - L'artisto e l'Ingeniero da Richard Ernhart - La turmo Syuyumbeki, da Boris Gluzman - Dramatatra telegramo al dramatala teatro - Konocata natero trovebis mortinta sur la strado - Pro la alta kustio di produktio ed afranko, esas sugestita ke ti, qui deziras recevar la revuo reguloze sendez kontributajo.

Idées pour tous. Ek la n° 362 : La mikro-organismo *rizobiomo (E.F. rhizobium) inter-ventas en la fixigo di natro en la planti - La herbor-arto - Homeopatio por hundo, kato, kavalo - La *Mormoni - Faust da Goethe - ec. La servado «informo-transsendo» posibligas ad omna Ideisti kontakteskar direkte to omna qua mencionesas en la revuo. Divenez Ideisto gratuite.

UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA
(IDO)

Membri dil Direktanta komitato

Prezidanto:	Henry Jacob (Anglia)
Vice-prezidanto:	Kurt Linde (Germania)
Sekretario administranta:	Tom Lang (Anglia)
Vice-sekretario:	Jacques Bol (Belgia)
Kasero honoruma:	Marguerite Walser (Suisia)
Administranto Financala:	Franz Regnier (Belgia)
Sekretario por linguala questioni:	Roger Moureaux (Francia)
Helpanto por linguala questioni:	Camiel de Cock (Belgia)

Membri :

Boris Aaronov (USSR), Günter Anton (DDR), Niklas ApGlyn (Anglia), Jacques Bol (Belgia), Emmy Bosshard (Suisia), Henry Jacob (Anglia), Clara Kreiss (Suisia), Tom Lang (Anglia), Kurt Linde (Germania), Roger Moureaux (Francia), Alfred Neussner (Germania), Hellmut Röhnisch (Suedia), Axel Rylander (Suedia), Marguerite Walser (Suisia).

La direktanta komitato rielektesos dum la yaro 1984

PROGRESO aparas trifoye en la yaro, e tote en Ido. Artikli, tradukuri e movadal informi sendesez al redaktero Roger Moureaux, profesoro, **F-39320, Saint-Julien-sur-Suran**, Jura (Francia). La manuskripti ezez mashin-skribita, kun **linei kelke eskartita** e kun marjino suficanta. Administrero de Progreso: Tom Lang (Anglia). Progreso imprimezas dal imprimerio Atelier du Manoir, Marcinelle, Belgia.

Jus aparis: **Katalogo de libri en e pri Linguo Internaciona**

Recevebla de

IDO-LIBRERIO

135 Keppoch street, Caerdydd/Cardiff

Sir de Morgannwg CF2 3JU, Wals

Revuo qua konocigas Ido

«Idées pour tous» (Idei por omni)

7 edituri. 20000 pagini pri omna temi, exploro dil jurnalaro, libri, dokumenti.

Répertoire idéiste international annuel

(Repertorio ideista internaciona yarala)

Inserto gratuita dil adresi, komuniki, intereso-centri kulturala, sociala, filantropala dil ideisti.

Nek abon-pago, nek kontributo esas postulata.

Respondo-kuverto (afrankita, od internaciona respondo-kupono).

«Idées pour tous», 33, rue Auguste-Bosc, F-30000 Nîmes (Francia).

LIBRI E BROSHURI

LEBASNIER: Dérivation et composition dans la langue internationale Ido	20p.	1920(2)	1.00
LEMAIRE René: Pour la langue internationale Ido ou Espéranto?	11p.	ca.1910	6.60
MATTEVS: La karaktero usana	16p.	1925	3.00
MEILLET (tr. DE BEAUFRONT): Opinion d'un linguiste sur la langue artificielle	52p.	1919	20.80
NAKLA (tr.): Kelka maestro-verki dil modern araba liriko	34p.	1926	6.80
Oficala Raporto dil 4-ma Internaciona Kongreso di Ido	64p.	1925	12.00
PAINLEVE: Aviacado ed Aeroplani	32p.	av.14	19.20
PINELLI: Alessandro Manzoni	32p.	1923	1.00
PINTH: Iesu Kristo	148+4p.	1908	91.20
SCHWEITZER: La problemo dil paco	12p.	1958	2.00
Skizo di la vivo de famoza YMCA-ano G. Williams	52p.	1921	20.80
Unesma Lektolibro	72p.	1920	3.70
Unesma Lektolibro	78p.	1921	3.70
Vivo di nia bona lesu	44p.	ca.1950	1.00
DEBEAUFRONT: Vocabulaire usuel ido-français, français-ido	80p.	1915	3.00
WEBER: Ido por omni. Lernolibro (Lehrbuch).	112p.	1924	4.00

Obtenebla ye la adreso: CDELI-LIBROSERVO, che K.C.E. b.p. 771, CH-2301 La Chaux-de-Fonds (Suisia).

(La preci esas en suisa franki)